

Sygn. akt VIII AKa 55/23

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 18 stycznia 2024 r.

Sąd Apelacyjny w Warszawie VIII Wydział Karny w składzie:

Przewodniczący: Sędzia SA – Dorota Radlińska (spr.)

Sędziowie: SA – Agnieszka Brygidyr- Dorosz

SA – Dariusz Drajewicz

Protokolant: Klaudia Kulbicka

przy udziale Prokuratora Gabrieli Marczyńskiej - Tomali

po rozpoznaniu w dniu 17.01.2024r.

sprawy:

1. *R. P. s. M. i J. ur. (...) w W.*

2. *A. Ś. s. W. i M. ur. (...) w W.*

Oskarżonych o czyny z art. 119 §1 k.k. i in.

na skutek apelacji wniesionej przez obrońców i prokuratora

od wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 08.03.2022r.

sygn. akt XVIII K 126/21

I. zaskarżony wyrok uchyla w całości i sprawę przekazuje do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu w Warszawie;

UZASADNIENIE		
UZASADNIENIE		
Formularz UK 2	Sygnatura akt	<i>VIII AKa 55/23</i>
Załącznik dołącza się w każdym przypadku. Podać liczbę załączników:	3	
1. CZĘŚĆ WSTĘPNA		

1.1. Oznaczenie wyroku sądu pierwszej instancji

Wyrok Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 08.03. 2022 roku, sygn. akt XVIII K 126/21 .

1.2. Podmiot wnoszący apelację

oskarżyciel publiczny albo prokurator w sprawie o wydanie wyroku łącznego

oskarżyciel posiłkowy

oskarżyciel prywatny

obrońca

oskarżony albo skazany w sprawie o wydanie wyroku łącznego

inny

1.3. Granice zaskarżenia

1.3.1. Kierunek i zakres zaskarżenia

na korzyść

na niekorzyść

w części

#

w całości

#

co do kary

co do winy

#	co do środka karnego lub innego rozstrzygnięcia albo ustalenia	
1.3.2. Podniesione zarzuty		
Zaznaczyć zarzuty wskazane przez strony w apelacji		
#	art. 438 pkt 1 k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w zakresie kwalifikacji prawnej czynu przypisanego oskarżonemu	
#	art. 438 pkt 1a k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w innym wypadku niż wskazany w art. 438 pkt 1 k.p.k., chyba że pomimo błędnej podstawy prawnej orzeczenie odpowiada prawu	
#	art. 438 pkt 2 k.p.k. – obraza przepisów postępowania, jeżeli mogła ona mieć wpływ na treść orzeczenia	
#	art. 438 pkt 3 k.p.k. – błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, jeżeli mógł on mieć wpływ na treść tego orzeczenia	
#	art. 438 pkt 4 k.p.k. – rażąca niewspółmierność kary, środka karnego, nawiązki lub niesłusznego zastosowania albo niezastosowania środka zabezpieczającego, przypadku lub innego środka	
#	art. 439 k.p.k.	
#	brak zarzutów	

1.4. Wnioski

#	uchylenie	#	zmiana
---	-----------	---	--------

2. Ustalenie faktów w związku z dowodami przeprowadzonymi przez sąd odwoławczy**2.1. Ustalenie faktów****2.1.1. Fakty uznane za udowodnione**

Lp.	Oskarżony	Fakt oraz czyn, do którego fakt się odnosi	Dowód	Numer karty	
			Nie dotyczy – Sąd II instancji nie przeprowadzał postępowania dowodowego		

2.1.2. Fakty uznane za nieudowodnione

Lp.	Oskarżony	Fakt oraz czyn, do którego fakt się odnosi	Dowód	Numer karty	

2.2. Ocena dowodów

2.2.1. Dowody będące podstawą ustalenia faktów		
Lp. faktu z pkt 2.1.1	Dowód	Zwiąże o powodach uznania dowodu

2.2.2. Dowody nieuwzględnione przy ustaleniu faktów (dowody, które sąd uznał za niewiarygodne oraz niemające znaczenia dla ustalenia faktów)		
Lp. faktu z pkt 2.1.1 albo 2.1.2	Dowód	Zwiąże o powodach nieuwzględnienia dowodu

. STANOWISKO SĄDU ODWOŁAWCZEGO WOBEC ZGŁOSZONYCH ZARZUTÓW i wniosków		
Lp.	Zarzut	
1.	Apelacja obrońcy R. P. 1. obraży art.4 k.p.k. art. 7 k.p.k., art. 5§2 k.p.k. art. 410 k.p.k.; 2. błędu w ustaleniach faktycznych; 3. rażącej niewspółmierności kary.	# zasadny # częściowo zasadny # niezasadny
Apelacja obrońcy A. Ś. 1. obraży art. 6 §1-2 oraz 3 lit c.) Europejskiej Konwencji	# zasadny # częściowo zasadny # niezasadny	

<p>o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności</p> <p>2. obraży art. art. 6 k.p.k. i art. 406§1 k.p.k. art. 7 k.p.k. ;</p> <p>3. błędu w ustaleniach faktycznych;</p>		
<p>Apelacja prokuratora</p> <p>1. błędu w ustaleniach faktycznych;</p>	<p># zasadny</p> <p># częściowo zasadny</p> <p># niezasadny</p>	
<p>Związłe o powodach uznania zarzutu za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny</p>		
<p>Apelacja obrońcy A. Ś.</p> <p>Obrońca w punkcie 1 lit a.)i b.) apelacji podnosiła, iż Sąd I instancji nie był sądem bezstronnym w rozumieniu EKPCz co zdaniem skarżącej ujawniło się po zamknięciu przewodu sądowego. Skarżąca wskazywała, iż podczas końcowej mowy obrończej w sytuacji, w której dokonywała ona oceny zgromadzonego materiału dowodowego</p> <p>Przewodnicząca składu / jednoosobowego/ przerwała jej i powiedziała, że w związku z faktem, iż w przedmiotowej sprawie została wydana opinia sądowo- lekarska, która przesądziła o pochodzeniu uszkodzeń ciała pokrzywdzonego, to nie ma podstaw do tego aby ten dowód był kwestionowany przez obrońcę. Podczas rozprawy odwoławczej</p>		

skarżąca rozszerzyła argumentację w tym zakresie, do której przyłączył się A. Ś.. Zarówno obrońca /w tym przypadku jak przystało na profesjonalistę – powołując się na konkretne przepisy prawa/, jak też oskarżony podnosili, że Przewodnicząca zachowaniem takim wykazała, że Sąd procedujący w przedmiotowej sprawie nie był bezstronny, a więc w rzeczywistości nie spełniał warunków wskazanych w treści art. 41§1 k.p.k. oraz art. 6 §1-2 oraz 3 lit c.) Europejskiej Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności /str. 4 apelacji/.

Obrońca dość szczegółowo uzasadniła swoje stanowisko powołując się przy tym na bogate orzecznictwo Europejskiego Trybunału Praw Człowieka w tym zakresie. W szczególności skarżąca wskazywała na zdefiniowanie przez Europejski Trybunał Praw Człowieka instytucji – bezstronności. Zgodnie zatem z orzecznictwem i ugruntowanym w tym zakresie poglądem przez ETPCz – bezstronność oznacza brak uprzedzeń lub stronniczości. Testowanie tej bezstronności odbywać się może w ujęciu subiektywnym, jak też obiektywnym. Jak wynika z przywołanych przez obrońcę orzeczeń ETPCz organ ten kładzie wyraźny nacisk na obowiązek poszanowania nadrzędnych zasad procesu w szczególności tych o

charakterze gwarancyjnym dla stron postępowania. Nie ulega bowiem żadnym wątpliwości, że bezstronność sądu /w rzeczywistości bezstronność sędziego zasiadającego w konkretnym składzie konkretnej sprawy/ stanowi jedną z naczelnym zasad procesu karnego. To właśnie zachowanie na sali rozpraw, tj. sposób prowadzenia rozprawy, stosunek do stron / także ich pełnomocników/ z poszanowaniem ich gwarancji procesowych przez sędziego /przewodniczącego składu/ buduje zaufanie do sądu /sędziego/ a także szeroko rozumianego wymiaru sprawiedliwości. Za obrońcą podnieść należy, iż ETPCz wielokrotnie wskazywał, iż przeprowadzenie testu wobec sędziego przez pryzmat obiektywnego podejścia do instytucji bezstronności oznacza, iż ustalić należy czy sędzia zaprezentował wystarczające gwarancje aby wykluczyć wszelkie uzasadnione wątpliwości w tym zakresie. W przedmiotowej sprawie test taki wobec Przewodniczącej składu Sądu I instancji przeprowadziła w sposób profesjonalny obrońca oskarżonego. Zauważyć bowiem należy, iż skarżąca nie tylko wskazała na fakt, że Przewodnicząca przerwała jej mowę obrończą i dokonała własnej / przedwczesnej/ oceny materiału dowodowego, ale zachowanie to powiązała z inną czynnością procesową

z rozprawy /str. 5 apelacji/. Otóż obrońca podnosiła, iż wcześniejszym przejawem braku bezstronności po stronie Przewodniczącej była decyzja o zaniechaniu odtworzenia nagrania z rozmowy oskarżonego z operatorem telefonu alarmowego 112.

Sąd Apelacyjny nie znalazł żadnych powodów aby uznać, że podnoszone przez obrońcę okoliczności nie miały miejsca. Wręcz przeciwnie, zdaniem Sądu Apelacyjnego nie sposób było uznać aby profesjonalistka – skarżąca wskazywała w tym zakresie na zachowania Przewodniczącej, które nie miałyby miejsca. Uznając zatem zarzut w tym zakresie za prawdziwy obowiązkiem Sądu Apelacyjnego było przeprowadzenie w myśl orzecznictwa ETPCz – testu w stosunku do Przewodniczącej orzekającej w przedmiotowej sprawie w Sądzie I instancji w celu ustalenia czy przy rozpoznaniu sprawy zachowana została gwarancja oskarżonego / obydwu oskarżonych/ do bezstronnego sądu.

Jak wskazano powyżej, test taki przeprowadziła skarżąca z negatywnym skutkiem dla Przewodniczącej składu Sądu I instancji. Stanowisko to w całości podzielone zostało przez Sąd Apelacyjny. Nie może bowiem ulegać żadnej wątpliwości, że ingerencja w merytoryczną wypowiedź końcowej / obrończej/ wypowiedzi

obrońcy i przedstawienie własnej oceny chociażby jednego ze zgromadzonych w sprawie dowodów przez Przewodniczącą składu może zostać odebrana nie tylko przez oskarżonego, ale także przez zupełnie niezależnego obserwatora jako intencjonalne nastawienie sędziego do sprawy, a co za tym idzie do oskarżonego /oskarżonych/. Powiązanie tego faktu z wcześniejszą decyzją sędziego, tj. zaniechanie bezpośredniego przeprowadzenia dowodu /zaniechanie odtworzenia nagrania z rozmowy oskarżonych z operatorem telefonu alarmowego 112/ tym bardziej bezstronność takiego sędziego /co za tym idzie sądu orzekającego w sprawie/ zasadnie może zostać poddana pod wątpliwość. obrońca wykazała, iż w przedmiotowej sprawie Przewodnicząca nie zaprezentowała wystarczających gwarancji, tj. takich zachowań, które w myśl art. 6 Europejskiej Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności zapewniłyby oskarżonym prawo do bezstronnego sądu.

Zauważyć należy, iż powyższe okoliczności podniesione zostały przez obrońcę, z których uczynił on profesjonalnie sformułowany i podparty równie profesjonalną argumentacją. W tych okolicznościach Sąd

Apelacyjny zobowiązany był do zbadania tej kwestii.

Reasumując, stwierdzić należy, iż przeprowadzenie testu w obiektywnym ujęciu doprowadziło Sąd Apelacyjny do zbieżnych wniosków z tymi, które zaprezentowała obrońca oskarżonego A. Ś., tj. do ustalenia, że zarówno on, jak też drugi oskarżony podczas rozpoznania przedmiotowej sprawy przed Sądem I instancji pozbawieni zostali gwarancji, o której mowa w art. 6 Europejskiej Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności.

Uznanie tego zarzutu za zasadny doprowadzić musiało do uchylecia zaskarżonego wyroku wobec obydwu oskarżonych i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania. W tych okolicznościach za bezprzedmiotowe uznać należało badanie zasadności pozostałych zarzutów podniesionych zarówno przez tę skarżącą, jak też obrońcę drugiego oskarżonego i prokuratora.

Apelacja obrońcy R. P.

Jak wskazano powyżej – charakter zarzutu i jego zasadność wskazany w punkcie 1 apelacji obrońcy osk. A. Ś. doprowadziła do uchylecia wyroku wobec obydwu oskarżonych, stąd też szczegółowa analiza zarzutów obrońcy osk. R. P. musiała zostać uznana za bezprzedmiotową.

<p>Apelacja prokuratora</p> <p>Wskazane powyżej stanowisko /w zakresie apelacji obrońcy R. P./ znajduje także zastosowanie do zarzutów apelacyjnych sformułowanych przez prokuratora.</p>			
<p>Wnioski</p>			
<p>o uchylenie sprawy do ponownego rozpoznania, bądź o zmianę</p>	<table border="1"> <tr> <td data-bbox="582 645 1018 869"> <p># zasadny</p> <p># częściowo zasadny</p> <p># niezasadny</p> </td> <td data-bbox="1018 645 1461 869"></td> </tr> </table>	<p># zasadny</p> <p># częściowo zasadny</p> <p># niezasadny</p>	
<p># zasadny</p> <p># częściowo zasadny</p> <p># niezasadny</p>			
<p>Zwięźle o powodach uznania wniosku za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny.</p>			
<p>Wobec uznania w całości zarzutu obrońcy os. (...) w punktach 1 lit. a.) i b.) za zasadne- także wnioski w zakresie uchylenia sprawy i przekazanie jej do ponownego rozpoznania uznać należało za zasadne .</p>			
<p>4. OKOLICZNOŚCI PODLEGAJĄCE UWZGLĘDNIENIU Z URZĘDU</p>			
<p>1.</p>	<p>Nie wystąpiły.</p>		
<p>Zwięźle o powodach uwzględnienia okoliczności</p>			
<p>Nie dotyczy.</p>			
<p>5. ROZSTRZYGNIĘCIE SĄDU ODWOŁAWCZEGO</p>			

5.1. Utrzymanie w mocy wyroku sądu pierwszej instancji	
1.	Przedmiot utrzymania w mocy
Zwięźle o powodach utrzymania w mocy	
5.2. Zmiana wyroku sądu pierwszej instancji	
1.	Przedmiot i zakres zmiany
Zwięźle o powodach zmiany	

5.3. Uchylenie wyroku sądu pierwszej instancji	
5.3.1. Przyczyna, zakres i podstawa prawna uchylenia	
1.1.	Nie dotyczy # art. 439 k.p.k.
Zwięźle o powodach uchylenia	
Nie dotyczy	
2.1.	Konieczność przeprowadzenia na nowo przewodu w całości # art. 437 § 2 k.p.k.
Zwięźle o powodach uchylenia	
W przedmiotowej sprawie doszło przed Sądem I instancji do naruszenia podstawowego prawa oskarżonych, jakim jest prawo do bezstronnego sądu. W tych okolicznościach postępowanie musi	

być przeprowadzone ponownie w całości.		
3.1.	Konieczność umorzenia postępowania	# art. 437 § 2 k.p.k.
Zwięźle o powodach uchylenia i umorzenia ze wskazaniem szczególnej podstawy prawnej umorzenia		
Nie dotyczy		
4.1.		# art. 454 § 1 k.p.k.
Zwięźle o powodach uchylenia		
Nie dotyczy		
5.3.2. Zapatrywania prawne i wskazania co do dalszego postępowania		
Przy ponownym rozpoznaniu sprawy należy mieć na uwadze okoliczności, które spowodowały jej uchylenie i zapewnić oskarżonym faktyczną realizację ich gwarancji procesowej, jaką jest prawo do bezstronnego sądu przy uwzględnieniu w tym zakresie orzecznictwa Europejskiego Trybunału Praw Człowieka.		
5.4. Inne rozstrzygnięcia zawarte w wyroku		
Punkt rozstrzygnięcia z wyroku	Przytoczyć okoliczności	
	Brak	
6. Koszty Procesu		

Punkt rozstrzygnięcia z wyroku	Przytoczyć okoliczności
4. 2.	

7. PODPIS

Dorota Radlińska

Dariusz Drajewicz Agnieszka Brygidyr- Dorosz

1.3 Granice zaskarżenia			
Wpisać kolejny numer załącznika 1			
Podmiot wnoszący apelację	Obrońca osk. A. Ś.		
Rozstrzygnięcie, brak rozstrzygnięcia albo ustalenie, którego dotyczy apelacja	Orzeczenie Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 08.03.2022 r., sygn. akt XVIII K 126/21		
1.3.1 Kierunek i zakres zaskarżenia			
# na korzyść # na niekorzyść	# w całości		
# w części	#	co do winy	
#	co do kary		
#	co do środka karnego lub innego rozstrzygnięcia albo ustalenia		

1.3.2 Podniesione zarzuty		
Zaznaczyć zarzuty wskazane przez strony w apelacji.		
#	art. 438 pkt 1 k.p.k. - obraza przepisów prawa materialnego w zakresie kwalifikacji prawnej czynu przypisanego oskarżonemu	
#	art. 438 pkt 1a k.p.k. - obraza przepisów prawa materialnego w innym wypadku niż wskazany w art. 438 pkt 1 k.p.k., chyba że pomimo błędnej podstawy prawnej orzeczenie odpowiada prawu	
#	art. 438 pkt 2 k.p.k. - obraza przepisów postępowania, jeżeli mogła ona mieć wpływ na treść orzeczenia	
#	art. 438 pkt 3 k.p.k. - błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, jeżeli mógł on mieć wpływ na treść tego orzeczenia	
#	art. 438 pkt 4 k.p.k. - rażąca niewspółmierności kary, środka karnego, nawiązki lub niesłusznego zastosowania albo niezastosowania środka zabezpieczającego,	

	przepadku lub innego środka		
#	art. 439 k.p.k.		
#	brak zarzutów		
1.4. Wnioski			
#	uchylenie	#	zmiana
1.3 Granice zaskarżenia			
Wpisać kolejny numer załącznika 2			
Podmiot wnoszący apelację	Obrońca osk. R. P.		
Rozstrzygnięcie, brak rozstrzygnięcia albo ustalenie, którego dotyczy apelacja	Orzeczenie Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 08.03.2022 r., sygn. akt XVIII K 126/21		
1.3.1 Kierunek i zakres zaskarżenia			
# na korzyść # na niekorzyść	# w całości		
# w części	#	co do winy	
#	co do kary		
#	co do środka karnego lub innego rozstrzygnięcia albo ustalenia		

1.3.2 Podniesione zarzuty		
Zaznaczyć zarzuty wskazane przez strony w apelacji.		
#	art. 438 pkt 1 k.p.k. - obraza przepisów prawa materialnego w zakresie kwalifikacji prawnej czynu przypisanego oskarżonemu	
#	art. 438 pkt 1a k.p.k. - obraza przepisów prawa materialnego w innym wypadku niż wskazany w art. 438 pkt 1 k.p.k., chyba że pomimo błędnej podstawy prawnej orzeczenie odpowiada prawu	
#	art. 438 pkt 2 k.p.k. - obraza przepisów postępowania, jeżeli mogła ona mieć wpływ na treść orzeczenia	
#	art. 438 pkt 3 k.p.k. - błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, jeżeli mógł on mieć wpływ na treść tego orzeczenia	
#	art. 438 pkt 4 k.p.k. - rażąca niewspółmierności kary, środka karnego, nawiązki lub niesłusznego zastosowania albo niezastosowania środka zabezpieczającego,	

	przepadku lub innego środka	
#	art. 439 k.p.k.	
#	brak zarzutów	
1.4. Wnioski		
#	uchylenie	# zmiana

1.3 Granice zaskarżenia		
Wpisać kolejny numer załącznika 3		
Podmiot wnoszący apelację	Prokurator	
Rozstrzygnięcie, brak rozstrzygnięcia albo ustalenie, którego dotyczy apelacja	Orzeczenie Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 08.03.2022 r., sygn. akt XVIII K 126/21	
1.3.1 Kierunek i zakres zaskarżenia		
# na korzyść # na niekorzyść	# w całości	
# w części	#	co do winy
#	co do kary	
#	co do środka karnego lub innego rozstrzygnięcia albo ustalenia	

1.3.2 Podniesione zarzuty		
Zaznaczyć zarzuty wskazane przez strony w apelacji.		
#	art. 438 pkt 1 k.p.k. - obraza przepisów prawa materialnego w zakresie kwalifikacji prawnej czynu przypisanego oskarżonemu	
#	art. 438 pkt 1a k.p.k. - obraza przepisów prawa materialnego w innym wypadku niż wskazany w art. 438 pkt 1 k.p.k., chyba że pomimo błędnej podstawy prawnej orzeczenie odpowiada prawu	
#	art. 438 pkt 2 k.p.k. - obraza przepisów postępowania, jeżeli mogła ona mieć wpływ na treść orzeczenia	
#	art. 438 pkt 3 k.p.k. - błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, jeżeli mógł on mieć wpływ na treść tego orzeczenia	
#	art. 438 pkt 4 k.p.k. - rażąca niewspółmierności kary, środka karnego, nawiązki lub niesłusznego zastosowania albo niezastosowania środka zabezpieczającego,	

	przepadku lub innego środka		
#	art. 439 k.p.k.		
#	brak zarzutów		
1.4. Wnioski			
#	uchylenie	#	zmiana